

דברים שמותר ללמוד בהם בתשעה באב

בכל אלו אם יודמן ענייני נחמה וגאולה, או עניינים אחרים שאינם שייכים לחורבן, יש לדלגם. כתב במ"ב (תקנ"ד) שרק מותר ללמוד בפשוטן של דברים, אבל לא דרך פלפול, ואסור ללמוד איזה דרוש או קושיא או תירוץ מפני ששמחה היא לו.

- (א) מגילת איכה עם מפרשים, מדרש איכה רבה, ילקוט שמעוני, ילקוט מעם לועז. וכן בפירושי הקינות.
- (ב) ספר איוב. ודברים הרעים שבספר ירמיה [ואם יש ביניהם פסוקי נחמה או רעות עכ"ל] צריך לדלגם, וכן דברים הרעים שבשאר נביאים (ערוך"ט), ומדרשים שלהם.
- (ג) קריאת היום ב' ואתחנן [כי תוליד בנים כו'], תוכחות שבפרשת בחוקותי ובפרשת כי תבוא (נדר שלום).
- (ד) בתהלים יש כמה פרקים שכמה פסוקים בהם מדברים על החורבן והגלות, ואלו הן מזמור י"ד, מ"ב, מ"ג, נ"ג, ע"ד, ע"ט, פ', פ"ג, קל"ז [על נהרות בבל], עיי' במפרשים, ולא יקרא אלא החלק שמדבר על דברים הרעים. ויש שמקילים באמירת שאר תהלים דרך בקשה, ובפרט אחר חצות, ובפרט אם רגיל לומר תהלים בכל יום (פ' מ"א), אבל המ"ב כתב שנכון שלא לומר.
- (ה) ברכות דף ג'. "אמר רב יצחק בר שמואל" עד "אומות העולם" ומ"אמר לי בני" עד "שלחן אביהם", בענין צער השכינה.
- (ו) בענין עשרה הרוגי מלכות - ברכות סא: "לא היו ימים" עד "חלקם בחיים" (מיתת ר"ט), סנהדרין יד. "שפעם אחת" עד "ועשאוהו ככבודו" (מיתת ר"ב ב' בבא), ע"ז דף יח. "מצאוהו לר' חנינא בן תרדיון" עד "לתוך האור". מדרש אלה אזכרה [מובא בכמה מהדורות של הקינות]. מסכת שמחות (פ"ח הלכה ט' ו"ה), רבינו בחיי סוף מקץ.
- (ז) שבת דף קיט: "הצתי אש בשעריה" עד "מבקש אמונה ואסלח לה", בענין ח' סיבות להחורבן.
- (ח) ר"ה דף יח: "יש גזירת" עד "איתמר", בענין ח' צומות.
- (ט) יומא דף ט: "מקדש ראשון" עד "וריש לקיש מי משתעי", ירושלמי יומא דף ד: "מצאנו שלא הרב הבית" עד דף ה. "כאילו הוא החריבו", בענין הג' עבירות שגרם החורבן.
- (י) יומא דף נג: "דתניא רבי אליעזר אומר" עד דף נד. "התם לא כתיב שם", בענין גזיות הארון.
- (יא) תענית דף כח: "ה' דברים" עד דף ל: "כל עיקר" וידלג בדף כט: מ"לתת לכם אחרית" עד "שדה של תפוחים" [וכן בירושלמי, בענין החורבן ודיני תשעה באב].
- (יב) מו"ק דף יד. "אמר שמואל קטן" עד דף יח. "ואמר אביטול ספרא", וממשה דף יט. עד דף כט. "לך לשלום הלך והצליח" [רובו מדבר בענייני מנוחה ואבילות ומוסה וידלג החלקים שאינם מדברים בה], וכן בירושלמי. מסכת שג' חות [ממסכתות קטנות אחר מסכת ע"ז, בענייני אבילות] (הגריש"א). בפרקי דר"א פרק י"ז מדבר בענייני אבילות. סוגיא דאניעות בזבחים דף צט: ק וקא (הגריש"א). ותחילת פרק ג' דברכות בענין מתים.
- (יג) חגיגה דף ה: "ואם לא תשמעוה" עד "לכירא עמיקתא", בענין בכיה של הקב"ה.
- (יד) סוף סוטה מדבר על חסרונות בעולם מחמת החורבן.
- (טו) גיטין דף נה: "אמר ר' יוחנן מאי דכתיב" עד דף נה. "בנר אחד", בענין סיפור החורבן.
- (טז) גיטין פח. "אמר ר' יהושע בן לוי" עד המשנה.
- (יז) מקורות: ע' שו"ע סימן תקנ"ד וספר כל הנתיבות עליה שהביאו הרבה מהדברים. מצוה לפרסם דף זה.
- (יח) הערות לר' אברהם וולדמן 0553235436. להתקשר מחו"ל: 9293791765.

The hotline "Growing Every Day" can be helpful in connecting with the Churban. Their number is 848-777-4769.

מקורות: ע' שו"ע סימן תקנ"ד וספר כל הנתיבות עליה שהביאו הרבה מהדברים.

מצוה לפרסם דף זה.

הערות לר' אברהם וולדמן 0553235436. להתקשר מחו"ל: 9293791765.